

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Tötterström, R. 2023. Eettisesti kulttuurialalla. Oamk Journal 33/2023.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023032733246>

Eettisesti kulttuurialalla

27.3.2023 - Tötterström Riitta

Vietämme Oamkissa Vastuullisia valintoja – kestävän kehityksen teemavuotta 2022–2023. Tuomme kestävän kehityksen kolumnisarjassa esille erilaisia näkökulmia vastuullisuudesta ja kestävydestä sekä jaamme osaamistamme. Kolumnisarjaa jatkaa kirjoituksellaan yksikönjohtaja Riitta Tötterström.

Kulttuuri- ja erityisesti taidealoilla opiskelu ja työskentely ovat kautta aikojen mahdollistaneet sekä inspiroivimmat että myrkyllisimmät kohtaamiset ihmisten välillä. Arvostava, luottavainen ja turvallinen työskentely-ympäristö innostaa uusiin oivalluksiin ja osiensa summaa loisteliaampiin tuotoksiin.

Valitettavasti myös päinvastaisia kokemuksia on runsaasti esimerkiksi opettaja-oppilas-suhteista, joissa oppilas on opettajan kunnianhimon väline, josta opettaja voi väkivaltaisoin menetelmin luoda oman taideteoksensa. Sama koskee myös työyhteisöjä, joista on olemassa ikäviä esimerkkitapauksia arvostetuista oopperataloista ja teattereista, pari mainitakseni. Ehkä turvattomimmassa asemassa ovat freelancerit, joiden tuleva keikka voi riippua siitä, miten ja millä ehdoilla he ovat edellisen hoitaneet.

Dramaattiset valtasuhteet ja äärimmäisen suorituksen tavoittelu ovat myös innoittaneet taiteellisia tuotantoja, kuten elokuvat [Loisto](#), [Black Swan](#) ja uusimpana [Tár](#). Taiteellisin keinoin voidaan nostaa alan epäkohtia esille ja edistää yhteistä keskustelua pelottoman tulevaisuuden rakentamiseksi.

#MeeToo-kampanjaa alettiin käydä seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan sosiaalisessa mediassa alun perin jo vuonna 2006, ja liike levisi viraaliksi vuonna 2017. Kampanjan kautta tuotiin aluksi näkyväksi erityisesti nuorten afroamerikkalaisten naisten haavoittuvuutta yhteiskunnassa. Varmasti osittain kampanjan seurauksena alettiin

kiinnittää huomiota laajemmin muuhunkin epäasialliseen käyttäytymiseen ja vallankäyttöön. Kampanja on osaltaan vaikuttanut siihen, että häirintää ja epäasiallista käyttäytymistä suitsitaan yhä enemmän kestäväällä tavalla rakenteellisin keinoin.

Keskustelua aiheen tiimoilta on käyty viime vuosina myös ammattikorkeakoulukentällä. Keväällä 2018 ammattikorkeakoulujen kulttuurialojen koulutukset sitoutuivat [eettisiin toimintaperiaatteisiin](#). Julkilausumassa ammattikorkeakoulujen kulttuurialan koulutukset ovat sitoutuneet edistämään eettisten toimintaperiaatteiden mukaista toimintaa korkeakouluissa ja kulttuurialan työelämässä: ”Haluamme osallistua alan eettiseen arvokeskusteluun ja olemaan kehittämässä taide- ja kulttuurialojen kykyä olla aktiivisena toimijana yhdenvertaisessa, monikulttuurisessa ja moniarvoisessa yhteiskunnassa.”

Kulttuurialan kehittämispäivässä Metropoliassa keväällä 2022 kuultiin valtakunnallisten taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö Forum Artis ry:n pääsihteerin Hanna Kososen esitys kulttuurialan eettisen ohjeistuksen työstämisestä yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Työn tuloksena syntynyt opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksianto on juuri valmistunut, ja siihen voi tutustua osoitteessa [eettinentaide.fi](#). Ohjeistuksessa on lausuttu periaatteita taiteen vapaudesta ja vastuusta, taiteilijan oikeudesta valita aiheensa, taiteen tekemisen velvollisuudesta kunnioittaa perusoikeuksia ja kantaa vastuunsa yhteiskunnasta, ihmisistä ja luonnosta sekä muotojen runsauden ja eri taidemuotojen keskinäisen arvostuksen tukemisesta.

Oulun ammattikorkeakoulun valmistujaisten yhteydessä kulttuurialla toimivat pedagogit ovat voineet sitoutua [Comeniuksen valaan](#), jossa opettaja sitoutuu toimimaan aina oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Oamkissa on päivitetty kuluvan kevään aikana ohjeistus kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen. Onpa Oulussa pieni pubikin, jonka esiintymislavan seinälle on laitettu kyltti, jossa lukee ”Turvallinen tila”. Kaikki nämä toimenpiteet edistävät osaltaan eettistä toimintaa kulttuurialalla.

Yksi kansainvälisesti kiinnostavimmista kapellimestareista, 27-vuotias Klaus Mäkelä lausuu [haastattelussaan](#) kypsiä ja viisaita sanoja musiikin voimasta, luottamuksesta, läsnäolosta, sitoutumisesta, vuorovaikutuksesta, avoimuudesta ja aitoudesta sekä yhteisestä kehittämisestä yhteistä päämäärää kohti. Nämä arvot kestävät soveltamisen laajemminkin kulttuurialalle ja yli.

Riitta Tötterström

yksikönjohtaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Kulttuurialan yksikkö

Riitta Tötterström (kuva: Oulun ammattikorkeakoulu).

Kolumnisarjan seuraava kirjoittaja on yliopettaja Jouko Tötterström.

Kolumnisarjan aiemmat julkaisut:

- Koivuniemi Ville & Aho Anne: [Olemme onnistuneet, kun opiskelijamme sisäistävät yhteiskuntavastuun merkityksen](#)
- Tapio Tarja: [Osallisuuden ja yhteistoiminnallisuuden paikka sosiaalisesti kestävässä kehittämisessä](#)
- Virkkula Outi & Laurell Hanna: [Oamkista valmistunut agrologi on vastuullisen ruoan- ja raaka-aineiden tuotannon asiantuntija](#)
- Kamula Minna & Haverinen Lasse: [Kestävä kehitys informaatioteknologian opetuksessa](#)
- Suonperä Eeva & Imppola Ritva: [Ilmastotiekartasta reittejä parempaan suuntaan](#)
- Uusitalo Tuukka & Tolonen Tiina: [Taidekokoelman monet ulottuvuudet](#)
- Gallén Tiina: [Mahdollisuus suorittaa korkeakoulututkinto loppuun työttömyysetuudella](#)
- Ahvenlampi Sari, Pakanen Seppo & Vikman Juho: [Puolet kestävämpi – hiilijalanjälkitavoite lähestyy Oamkissa](#)
- Kosamo Joni & Kääriäinen Jouni: [Kiertotalouden osaamista Pohjois-Suomeen uudella tutkinto-ohjelmalla](#)
- Marttila-Tornio Kaisa: [Kestävä kehitys osana opintoja](#)
- Partanen Pirjo: [Kieli- ja viestintätaidot luovat yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia](#)
- Pousi Juha: [Kestävyys ja vastuullisuus Amokin uudessa opetussuunnitelmassa](#)

- Virranniemi Ulla & Skog Anu: [Tasa-arvoista viestintää?](#)
- Fagerholm Heidi: [Vastuullisuus on valintojamme ja arkeamme](#)

METATIEDOT

Tyyppi: Kolumni

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 33/2023

Julkaisuvuosi: 2023

Tekijätiedot: Tötterström Riitta

Oikeudet: [CC BY-SA 4.0](#)

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023032733246>

Tiivistelmä: Vietämme Oamkissa Vastuullisia valintoja – kestävän kehityksen teemavuotta 2022–2023. Tuomme kestävän kehityksen kolumnisarjassa esille erilaisia näkökulmia vastuullisuudesta ja kestävydestä sekä jaamme osaamistamme. Kolumnisarjaa jatkaa kirjoituksellaan yksikönjohtaja Riitta Tötterström. Hän kirjoittaa kulttuurialan eettisistä periaatteista.